

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 5 юли 2023 г. Комисията предаде на Европейския парламент и на Съвета предложение за директива относно мониторинга и устойчивостта на почвата (Законодателен акт за мониторинг на почвата). Предложението има за цел ЕС да поеме по пътя към постигането на здрава почва до 2050 г. С него мониторингът на здравето на почвата става задължителен, започва постепенното прилагане на устойчиво управление на почвата и се определят мерки за справяне със замърсяването на почвата. Предложението е в съответствие със Стратегията на ЕС за почвите от 2021 г., представляваща важен компонент на Европейския зелен пакт и на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.
2. Проектът за директива се основава на член 192, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) (обикновена законодателна процедура).
3. В Европейския парламент за водеща комисия по досието беше определена комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните (ENVI). Европейският парламент прие своята позиция на първо четене на 10 април 2024 г.
4. Европейският икономически и социален комитет прие своето становище на 25 октомври 2023 г., а Комитетът на регионите — на 19 юни 2024 г.
5. Комисията представи предложението си и придружаващата го оценка на въздействието на работна група „Околна среда“ на 27 юли (видеоконференция) и на 6 октомври 2023 г. Работна група „Околна среда“ продължи да разглежда предложението по време на испанското и белгийското председателство. Съветът (Околна среда) одобри общия си подход на 17 юни 2024 г.
6. Впоследствие на 22 октомври 2024 г., 12 декември 2024 г. и 9 април 2025 г. бяха проведени две неформални политически тристранни срещи, в резултат на които Съветът и Европейският парламент постигнаха предварително споразумение. На 21 май 2025 г. Комитетът на постоянните представители потвърди компромисния текст, предварително договорен по време на неформалната тристранна среща от 9 април 2025 г.

7. Комисията ENVI на Европейския парламент гласува в подкрепа на същия компромисен текст на 4 юни 2025 г. Впоследствие на 5 юни 2025 г. председателят на комисията ENVI изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което се посочва, че ако Съветът приеме позицията си на първо четене в съответствие с договореното предварително споразумение в неговата цялост, той ще препоръча на пленарната сесия на Парламента въпросната позиция на Съвета, след проверка от юрист-лингвистите, да бъде приета без изменения на второ четене.

II. ЦЕЛ

8. Общата цел на предложената директива е ЕС да поеме пътя към постигането на здрава почва до 2050 г. чрез определяне на мерки за хармонизиран, основаващ се на националните системи мониторинг в целия Съюз, както и за оценка и подпомагане на здравето и устойчивостта на почвата, а също така и за справяне със замърсените обекти.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

9. Позицията на Съвета на първо четене съдържа елементи, по които съзаконодателите постигнаха споразумение:
- i. Рамката за мониторинг на почвата позволява достатъчна степен на хармонизация и необходимата гъвкавост за държавите членки, за да се улесни прилагането. Беше засилен мониторингът на някои важни аспекти на здравето на почвата, като например биологичното разнообразие на почвата и съдържание на вредни вещества в почвата, включително перфлуороалкилирани и полифлуороалкилирани съединения (PFAS) и пестициди. Доброволната помощ от страна на Комисията за мониторинг на здравето на почвата и съхранение на почвени проби допълнително ще подпомогне изпълнението, когато това е необходимо.
 - ii. В проекта за директива се предвижда подкрепа за собствениците и лицата, които стопанисват земи, за да бъдат те насърчени и подпомогнати в подобряването на здравето и устойчивостта на почвата.
 - iii. По отношение на усвояването на земя във временното споразумение се обръща специално внимание на наблюдението на по-видимите аспекти като запечатване на почвата и отстраняване на почвата и се определят някои принципи за смекчаване на въздействието на запечатването на почвата и отстраняването на почвата.

- iv. Управлението на замърсените обекти се основава на поетапен и основан на риска подход.
- v. Целта за постигане на здрава почва до 2050 г. остава амбициозна.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- 10. Позицията на Съвета се базира на основната цел на предложението на Комисията и напълно отразява компромиса, постигнат при неформалните преговори между Съвета и Европейския парламент с подкрепата на Комисията.
 - 11. Ето защо Съветът смята, че позицията му на първо четене представлява балансирано представяне на резултатите от преговорите. След като бъде приета, директивата ще осигури първата специализирана рамка за почвите и ще допринесе за постигането на здрава почва в ЕС.
-